

Варненски свободен университет
„Черноризец Храбър”

ЕИК по БУЛСТАТ: 103010965

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА
за 2019 година

Годишният доклад за дейността на ВСУ „Черноризец Храбър”, гр.Варна за 2019 г. е изготвен съгласно изискванията на чл. 39 на Закона за счетоводството, на база анализ на развитието, пазарните тенденции и присъствие, обществената, макро- и микро-икономическата среда, финансово-икономическото състояние на университета за 2019 г. и перспективите за развитие.

1. Обща информация за дейността

1.1 Регистрация и дейност

ВСУ „Черноризец Храбър” е учреден през 1991 г. Съгласно чл.16 от Закона за висшето образование получава статут на висше училище с решение на 37-то Народно събрание от 21.07.1995 г. (Държавен вестник, бр.68/1995 г.). Именуван е „Черноризец Храбър” с решение на 39-то Народно събрание от 26.03.2003 г. (Държавен вестник, бр.30/2003 г.). На 12.04.2001 г. ВСУ получава институционална акредитация от НАОА. На 13.06.2019 г. НАОА дава нова институционална акредитация на университета за срок от шест години.

Седалище и адрес на управление: гр. Варна, 9007, район „Приморски“, к.к. „Чайка”, ул. „Янко Славчев“ № 84.

ВСУ „Черноризец Храбър“ като висше училище, съгласно чл.6, ал.1 и ал.2 от Закона за висшето образование, е юридическо лице с предмет на дейност: подготовка на специалисти, способни да развиват и прилагат научни знания в различни области на човешката дейност; повишаване квалификацията на специалисти; развитие на науката, културата и иновационната дейност. Осъществява се и стопанска дейност, пряко свързана с и помощна за основната дейност.

Разкрити клонове: Филиал на ВСУ „Черноризец Храбър” в гр. Смолян, ул. „Перелик“ 2.

1.2 Собственост и управление

Предвидените в Закона за висшето образование функции на учредител на ВСУ „Черноризец Храбър”, съгласно Правилника за устройството и дейността на ВСУ, се изпълняват от Настоятелството, висш орган на управление.

Органи на управление на ВСУ са: Настоятелство, Президент на ВСУ, Академичен съвет, Ректор.

Представляващ университета е Президентът на ВСУ – доц.д-р Красимир Недялков.

1.3. Свързани лица

ВСУ „Черноризец Храбър“ има отношение на свързано лице със следните предприятия и физически лица:

1.3.1. Предприятия:

- „Академичен парк 2020“ АД - дружество-майка;
- „Академичен парк 2020 Инвест“ ЕАД - дъщерно предприятие на дружеството-майка (предприятието от група);
- „Ханс-Плейс-Инвест“ ЕООД – дъщерно предприятие на „Академичен парк 2020 Инвест“ ЕАД (предприятие от група);
- „Академичен парк 2020 Холидей“ ЕАД - дъщерно предприятие на дружеството-майка (предприятие от група);
- „Зеленика“ ДЗЗД - съвместно предприятие на дружеството-майка;
- „Билдинг мастърс“ ЕООД – съдружник в съвместно предприятие на дружеството-майка;
- Сдружение „ТУР-2013“ - чрез ключов управленски персонал;
- Сдружение „Единение“ - чрез ключов управленски персонал;
- „Гутоара“ ООД - чрез ключов управленски персонал;
- Адвокатско дружество „Янев, Томов и партньори“ - чрез ключов управленски персонал;
- Фондация „Родопски ценности Смолян“ - чрез ключов управленски персонал;
- Сдружение „Инициативна международна асоциация по ръग्би“ - чрез ключов управленски персонал;
- „Старите лозя“ ДЗЗД - чрез ключов управленски персонал;
- Сдружение „Приятел на Европа“ - чрез ключов управленски персонал;
- Сдружение „Регионална агенция за предприемачество и иновации Варна“ - чрез ключов управленски персонал;
- „Албатрос - 1“ ООД - чрез ключов управленски персонал
- „Мега транс“ АД - чрез ключов управленски персонал
- „Чайка пропърти мениджмънт сървис“ ООД - чрез ключов управленски персонал;
- „Профайер“ ООД - чрез ключов управленски персонал
- „Мега транс инженеринг“ ООД - чрез ключов управленски персонал
- „Морски свят 2011“ ООД - чрез ключов управленски персонал;
- „Каданс“ ЕООД - чрез ключов управленски персонал;
- „Студентско обслужване“ ДЗЗД - чрез ключов управленски персонал;
- „Черноморски бряг“ ДЗЗД - чрез ключов управленски персонал.
- Сдружение „Варненски некропол I“ - чрез ключов управленски персонал
- Сдружение БАПЕ - чрез ключов управленски персонал
- Сдружение „Тракийски научен институт“ – чрез ключов управленски персонал

1.3.2. Физически лица в състава на Настоятелството:

- проф.д.ик.н. Анна Манолова Недялкова - Председател на Настоятелството на ВСУ, Председател на Съвета на директорите на дружеството-майка,;
- доц.д-р Красимир Александров Недялков - Президент и член на Настоятелството на ВСУ, Изпълнителен член на Съвета на директорите на дружеството-майка;
- Яни Димитров Янев - Вицепрезидент и член на Настоятелството на ВСУ, Зам. председател на Съвета на директорите на дружеството-майка;
- проф.д-р Петър Георгиев Христов – Ректор и член на Настоятелството на ВСУ;
- проф.д-р Павел Георгиев Павлов – Директор на Институт за обучение на докторанти и член на Настоятелството на ВСУ;

- доц.д-р Елеонора Николова Танкова – Декан на факултет "Международна икономика и администрация" и член на Настоятелството на ВСУ;
- проф.д.пс.н.Галя Тодорова Герчева –Член на Настоятелството на ВСУ;
- проф.д-р Стефан Недялков Терзиев - Член на Настоятелството на ВСУ;
- проф. Петър Илиев Ангелов – Член на Настоятелството на ВСУ;
- Илия Петров Раев - Член на Настоятелството на ВСУ;
- Марин Михов Василев - Член на Настоятелството на ВСУ;
- Никола Петров Николов - Член на Настоятелството на ВСУ.

2 Анализ на дейността

Анализът на финансовото състояние на университета е направен на база на отчетите за 2019 г. и 2018 г. в хиляди лева.

2.1 Структура и движение на персонала

Категория персонал	2019 г.	2018 г.
2.1.1. Средносписъчен брой на персонала – от тях:	243	244
1. Ръководители	17	18
2. Специалисти	148	149
3. Техници и приложни специалисти	23	25
4. Помощен административен персонал	17	17
5. Персонал, зает с услуги за населението, търговията и охраната	2	2
6. Квалифицирани работници	2	2
7. Машинни оператори и монтажници	10	10
8. Професии, неизискващи специална квалификация	21	21

2.1.2. Движение на персонала	2019 г.	2018 г.
1. Наличност по списък в началото на годината	254	263
2. Приети от началото на годината – общо	19	16
3. Напуснали през годината – общо	28	25
4. Наличност в края на годината	245	254

2.2 Структура на разходите и приходите

2.2.1 Структура на разходите и приходите – нестопанска дейност

Разходи/приходи според икономическата им същност	2019 г.		2018 г.		изменение	
	хил.лв.	отн.дял	хил.лв.	отн.дял	хил.лв.	%
I. РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА						
Б. Административни разходи	11 134	91,55%	12 400	96,57%	-1 266	-10,21%
Общо I:	11 134	91,55%	12 400	96,57%	-1 266	-10,21%
II. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ						
5. Отрицателни разлики от промяна на валутни курсове	8	0,07%	11	0,09%	-3	-27,27%
6. Други разходи по финансови операции	1 019	8,38%	429	3,34%	590	137,53%
Общо II:	1 027	8,45%	440	3,43%	587	133,41%
IV. ОБЩО РАЗХОДИ	12 161	100,00%	12 840	100,00%	-679	-5,29%
I. ПРИХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА						
Б. Приходи от регламентирана дейност						
1. Приходи от дарения под условие	634	5,64%	816	7,81%	-182	-22,30%
2. Приходи от дарения без условие	75	0,67%	36	0,34%	39	108,33%
4. Други приходи	10 463	93,16%	9 458	90,51%	1 005	10,63%
Общо I:	11 172	99,47%	10 310	98,66%	862	8,36%

II. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ						
5. Приходи от лихви	4	0.03%	20	0.19%	-16	-80.00%
8. Положителни разлики от промяна на валутни курсове	56	0.50%	120	1.15%	-64	-53.33%
Общо II:	60	0.53%	140	1.34%	-80	-57.14%
IV. ОБЩО ПРИХОДИ	11 232	100.00%	10 450	100.00%	782	7.48%
РЕЗУЛТАТ	-929		-2 390		1 461	

От посочените данни е видно, че разходите за нестопанска дейност през 2019 г. са намалени с 5,29 % (679 хил.лв.) спрямо предходния период.

Административните разходи са намалени с 10,21 % (1 266 хил.лв.), в т.ч.: за материали с 16,59 % (146 хил.лв.), външни услуги с 10,76 % (240 хил.лв.), възнаграждения и осигуровки с 8,01 % (659 хил.лв.), амортизации с 20,83 % (25 хил.лв.) и други разходи с 20,76 % (196 хил.лв.).

Финансовите разходи са увеличени с 133,41 % (587 хил.лв.) в резултат на увеличаване на разходите от обезценка на активи с 137,53 % (590 хил.лв.) и намаляване на отрицателните разлики от промяна на валутни разлики с 27,27 % (3 хил.лв.).

Приходите от нестопанска дейност през 2019 г. са увеличени с 7,48 % (782 хил.лв.) спрямо предходния период.

Приходите от регламентирана дейност са увеличени с 8,36 % (862 хил.лв.). Това се дължи на повишения размер на постъпленията от образователни услуги с 9,00 % (851 хил.лв.).

Отчетените приходи от финансираня по договори за безвъзмездна финансова помощ са намалени с 22,30 % (182 хил.лв.).

Приходите от получени дарения без условие са увеличени с 108,33 % (39 хил.лв.).

Финансовите приходи са намалени с 57,14 % (80 хил.лв.), поради спад на получените лихви по банкови сметки с 80,00 % (16 хил.лв.) и на положителните разлики от промяна на валутни курсове с 53,33 % (64 хил.лв.).

2.2.2 Структура на разходите и приходите – стопанска дейност

Разходи/приходи според икономическата им същност	2019 г.		2018 г.		изменение	
	хил.лв.	отн.дял	хил.лв.	отн.дял	хил.лв.	%
A. РАЗХОДИ:						
2. Разходи за суровини, материали и външни услуги, в т.ч.:	269	64,66%	73	7,21%	196	268,49%
а) суровини и материали	115	27,64%	19	1,88%	96	505,26%
б) външни услуги	154	37,02%	54	5,33%	100	185,19%
3. Разходи за персонала, в т.ч.:	12	2,89%	13	1,28%	-1	-7,69%
а) разходи за възнаграждения	10	2,41%	11	1,08%	-1	-9,09%
б) разходи за осигуровки	2	0,48%	2	0,20%	0	0,00%
4. Разходи за амортизация и обезценка, в т.ч.:	1	0,24%	1	0,10%	0	0,00%
а) разходи за амортизация	1	0,24%	1	0,10%	0	0,00%
5. Други разходи, в т.ч.:	57	13,70%	61	6,02%	-4	-6,56%
а) балансова стойност на продадени активи	22	5,29%	25	2,47%	-3	-12,00%
6. Финансови разходи	77	18,51%	865	85,39%	-788	-91%
ОБЩО РАЗХОДИ	416	100,00%	1 013	100,00%	-597	-58,93%
B. ПРИХОДИ:						
1. Нетни приходи от продажби, в т.ч.:	171	3,29%	143	92,86%	28	19,58%
б) стоки	39	0,75%	46	29,87%	-7	-15,22%
в) услуги	132	2,54%	97	62,99%	35	36,08%

4. Други приходи	27	0,52%	11	7,14%	16	145,45%
7. Финансови приходи	4 998	96,19%	-	0,00%	4 998	100,00%
ОБЩО ПРИХОДИ	5 196	100,00%	154	100,00%	5 042	3 274,03%
Финансов резултат преди данъчно облагане	4 780		-859		5 639	
Разходи за данъци от печалбата	393		-1		394	
Финансов резултат след данъчно облагане	4 387		-858		5 245	

От посочените данни е видно, че разходите са намалени с 58,93 % (597 хил.лв.) спрямо предходната година. Това се дължи на намаления обем на финансовите разходи с 788 хил.лв. в резултат на начислени разходи по апортна вноса през предходната година.

Изменения на разходите по икономически елементи, както следва:

- увеличение на разходите за материали с 505,26 % (96 хил.лв.) и външни услуги с 185,19 % (100 хил.лв.), поради по-високия коефициент за разпределението на общоуниверситетските разходи между нестопанската и стопанска дейност, съгласно чл.30 от ЗКПО. За 2019 г. частта, съответстваща на стопанска дейност е 31,63 %.

- намаление на разходите за възнаграждения с 9,09 % (1 хил.лв.) и други разходи с 6,56 % (4 хил.лв.), в т.ч. балансова стойност на продадени активи с 12,00 % (3 хил.лв.).

Приходите от стопанска дейност са увеличени с 3 274,03 % (5 042 хил.лв.). Това основно се дължи на увеличените финансови приходи с 4 998 хил.лв. в резултат на продажба на акции от капитала на "Академичен парк 2020" АД по договор за обратно изкупуване на акции.

Отчетеният нетен приход от продажби е увеличен с 19,58 % (28 хил.лв.), както следва:

- намалени са нетните приходи от продажби на стоки с 15,22 % (7 хил.лв.);

- увеличени са нетните приходи от продажби на услуги с 36,08 % (35 хил.лв.).

Увеличени са приходите от други продажби с 145,45 % (16 хил.лв.).

2.3 Капиталови ресурси

Резултатът от учебната дейност, отразен в „Отчета за приходите и разходите за нестопанска дейност“, е записан в статия „Други резерви“ от пасива на Баланса, съгласно т.4.2 от СС 9.

2.4 Препратки към Годишен финансов отчет

Финансовият отчет е изготвен в съответствие с изискванията на Закона за счетоводството и Националните счетоводни стандарти, утвърдени от Министерски съвет с ПМС № 394/30.12.2015 г., в сила от 01.01.2016 г., изм. ДВ. бр.15 от 16.02.2019 г.

2.4.1 Анализ на имуществената структура

Видове активи и пасиви	2019 г.		2018 г.		изменение	
	хил.лв.	отн.дял	хил.лв.	отн.дял	хил.лв.	%
АКТИВИ						
Дълготрайни активи						
<i>Дълготрайни материални активи</i>	2 176	5,75%	2 209	3,75%	-33	-1,49%
<i>Дългосрочни финансови активи</i>	1 239	3,27%	21 204	35,98%	-19 965	-94,16%
<i>Активи по отсрочени данъци</i>	12	0,03%	4	0,00%	8	200,00%
Общо дълготрайни активи	3 427	9,05%	23 417	39,73%	-19 990	-85,37%
Краткотрайни активи						
<i>Материални запаси</i>	328	0,87%	433	0,74%	-105	-24,25%

Търговски и други вземания	280	0,74%	749	1,27%	-469	-62,62%
Парични средства	33 777	89,22%	34 290	58,18%	-513	-1,50%
Общо краткотрайни активи	34 385	90,83%	35 472	60,19%	-1 087	-3,06%
Разходи за бъдещи периоди	45	0,12%	45	0,08%	0	0,00%
ОБЩО АКТИВИ	37 857	100,00%	58 934	100,00%	-21 077	-35,76%
ПАСИВИ						
Резерви	36 004	95,11%	56 955	96,64%	-20 951	-36,79%
Провизии						
Провизии за компенсируеми отпуски	561	1,48%	867	1,47%	-306	-35,29%
Общо провизии	561	1,48%	867	1,47%	-306	-35,29%
Краткосрочни пасиви						
Получени аванси	10	0,03%	618	1,05%	-608	-98,38%
Задължения към доставчици	81	0,21%	43	0,07%	38	88,37%
Задължения към предприятия от група	17	0,04%	19	0,03%	-2	-10,53%
Задължения към персонала	2	0,01%	1	0,00%	1	100,00%
Задължения към осигурители	168	0,44%	155	0,27%	13	8,39%
Данъчни задължения	472	1,25%	70	0,12%	402	574,29%
Други задължения	174	0,46%	0	0,00%	174	100,00%
Общо краткосрочни пасиви	924	2,44%	906	1,54%	18	1,99%
Приходи за бъдещи периоди, финансираня	368	0,97%	206	0,35%	162	78,64%
ОБЩО ПАСИВИ	37 857	100,00%	58 934	100,00%	-21 077	-35,76%

Активите на ВСУ „Черноризец Храбър“ към 31.12.2019 г., спрямо предходната 2018 г., са намалели с 21 077 хил.лв., в процентно изражение с 35,76 %.

Дълготрайните (нетекущите) активи формират 9,05 % от общата стойност на активите. Тяхната стойност намалява с 85,37 % в края на годината, спрямо предходната, предимно поради намаляване на дългосрочните финансови активи. Относителният им дял в структурата на активите показва намаление с 30,68 %.

Краткотрайните (текущите) активи формират 90,95 % от общата стойност на активите. Те са намалени в стойностно изражение с 3,06 % спрямо 2018 г. Относителният им дял в структурата на активите се е увеличил с 30,68 %.

ВСУ „Черноризец Храбър“ финансира основната си дейност със собствен капитал.

Резервите към 31.12.2019 г. формират 95,11 % от общата стойност на пасивите. Стойността им намалява през 2019 г. спрямо отчетената в 2018 г. с 36,79 %. Относителният им дял показва намаление с 1,53 %.

Към 31.12.2019 г. ВСУ няма дългосрочни (нетекущи) пасиви.

Краткосрочните (текущите) задължения в края на 2019 г. формират 3,92 % от общата стойност на пасивите. В стойностно изражение намаляват с 16,24 %. Относителният им дял показва увеличение с 0,91 %.

Финансиранята по проекти към 31.12.2019 г. формират 0,97 % от общата стойност на пасивите. В стойностно изражение се увеличават с 78,64 %, а като относителен дял с 0,62 %.

2.4.2 Дълготрайни материални активи

(в хил.лв.)

Отчетна стойност	Салдо към 01.01.2019 г.	Придобити активи	Отписани активи	Салдо към 31.12.2019 г.
Машини, производствено оборудване и апаратура	344	-	-	344
Съоръжения и други	4 304	61	20	4 345

Разходи за придобиване на ДМА	283	6	-	289
Общо	4 931	67	20	4 978

Признати амортизации	Салдо към 01.01.2019 г.	Начислена амортизация	Отписана амортизация	Салдо към 31.12.2019 г.
Машини, производствено оборудване и апаратура	344	-	-	344
Съоръжения и други	2 378	96	16	2 458
Общо	2 722	96	16	2 802

Балансова стойност	Салдо към 01.01.2019 г.	Салдо към 31.12.2019 г.
Машини, производствено оборудване и апаратура	-	-
Съоръжения и други	1 926	1 887
Разходи за придобиване на ДМА	283	289
Общо	2 209	2 176

2.4.3 Търговски и други вземания

Търговските и други вземания на университета са в размер на 1 519 хил.лв., както следва:

- Дългосрочни вземания – 1 239 хил.лв. – по договори за прехвърляне на вземания;
- Краткосрочни вземания – 280 хил.лв., в т.ч.:
 - вземания от клиенти и доставчици по аванси в размер на 5 хил.лв.;
 - други вземания в размер на 275 хил.лв.

2.4.4 Парични средства

Към 31.12.2019 г. ВСУ има налични парични средства в каса, разплащателни и депозитни сметки в лева и валута. Паричните средства във валута се оценяват по заключителния курс на БНБ към датата на годишния финансов отчет.

2.4.5 Дългосрочни и краткосрочни задължения

Към датата на годишния финансов отчет университетът няма дългосрочни задължения, получени заеми и кредити.

Краткосрочните задължения в размер на 1 485 хил.лв., са както следва:

- Провизирани задължения по компенсируеми отпуски в размер на 561 хил.лв., от които 471 хил.лв. за възнаграждения и 90 хил.лв. за осигурителни вноски;
- Задължения към клиенти по аванси в размер на 10 хил.лв., от които преобладават авансово внесени такси за обучение;
- Задължения към доставчици – 81 хил.лв., платени през м. януари 2020 г.;
- Задължения към предприятия от група – 17 хил.лв., платени през м. януари 2020 г.;
- Задължения към персонала – 2 хил.лв., платени през м. януари 2020 г.;
- Осигурителни задължения – 168 хил.лв., начислени през м.декември 2019 г. и преведени към републиканския бюджет през м. януари 2020 г.;
- Данъчни задължения – 472 хил.лв., свързани с начислени ДДС и данък по ЗДДФЛ през м.декември 2019 г.; данък печалба и данък върху разходите по чл.204 от ЗКПО, начислени през 2019г. Сумите са преведени към републиканския бюджет съгласно законоустановените срокове.

2.5 Финансов анализ

(в хил.лв.)

№	Показатели:	2019 г.	2018 г.	2019 г. / 2018 г.	
				стойност	процент
1	Финансов резултат	3 458	-3 248	6 706	206.5%
2	Нетен размер на приходите от продажби	11 343	10 453	890	8.5%
3	Собствен капитал	36 004	56 955	-20 951	-36.8%
4	Пасиви (дългосрочни и краткосрочни)	1 485	1 773	-288	-16.2%
5	Обща сума на активите	37 857	58 934	-21 077	-35.8%
6	Приходи	16 428	10 604	5 824	54.9%
7	Разходи	12 577	13 853	-1 276	-9.2%
8	Краткотрайни активи	34 430	35 517	-1 087	-3.1%
9	Разходи за бъдещи периоди	45	45	0	0.0%
10	Налични краткотрайни активи (8-9)	34 385	35 472	-1 087	-3.1%
11	Краткосрочни задължения	1 485	1 773	-288	-16.2%
12	Краткосрочни вземания	280	749	-469	-62.6%
13	Краткосрочни финансови активи	0	0	0	0.0%
14	Парични средства	33 777	34 290	-513	-1.5%
15	Материални запаси	328	433	-105	-24.2%
Ефективност:					
16	Коеф. на ефективност на разходите (6/7)	1.3062	0.7655	0.5407	70.6%
17	Коеф. на ефективност на приходите (7/6)	0.7656	1.3064	-0.5408	-41.4%
Ликвидност:					
18	Коеф. на обща ликвидност (10/11)	23.1549	20.0068	3.1481	15.7%
19	Коеф. на бърза ликвидност (12+13+14)/11	22.9340	19.7625	3.1715	16.0%
20	Коеф. на незабавна ликвидност (13+14)/11	22.7455	19.3401	3.4054	17.6%
21	Коеф. на абсолютна ликвидност (14/11)	22.7455	19.3401	3.4054	17.6%
Финансова автономност:					
22	Коеф. на финансова автономност (3/4)	24.2451	32.1235	-7.8784	-24.5%
23	Коеф. на задлъжнялост (4/3)	0.0412	0.0311	0.0101	32.5%

Показателите за ефективност на приходите и разходите са подобрени спрямо 2018 г. на база увеличаване на приходите с 54,9 % и намаляване на разходите с 9,2 %

Коефициентът на ефективност на разходите е подобрен с 0,54 пункта.

Коефициентът на ефективност на приходите е подобрен с 0,54 пункта.

Резултатите от анализа на ликвидността показват, че ВСУ е в състояние своевременно и в пълен обем да извършва разплащания по възникнали задължения. Коефициентите през отчетния спрямо предходния период са увеличени съответно с 3,15 пункта; 3,17 пункта и 3,41 пункта. За отчетния период текущите активи превишават 23 пъти текущите задължения.

Коефициентът на финансова автономност е намалял с 7,88 пункта. Привлеченият капитал през отчетния период се покрива 24 пъти със собствен капитал.

Коефициентът на задлъжнялост показва, че задълженията са само 0,04 лв. спрямо 1 лв. собствен капитал.

2.6 Финансови инструменти, политика по управление на финансовия риск и експозиция към основните групи финансови рискове

При осъществяване на дейността си ВСУ „Черноризец Храбър“ може бъде изложен на определени финансови рискове, които оказват въздействие върху неговите резултати. Това са:

- валутен риск;
- ценови риск;
- кредитен риск;
- ликвиден риск;
- риск, свързан с паричния поток.

Управлението на риска се осъществява текущо от ръководството на университета.

Политиката на ВСУ за управление на финансовия риск е консервативна, като главна цел е в хода на обичайната му дейност финансовите ресурси да не бъдат изложени на посочените рискове.

Политиката относно управление на финансовия риск на ВСУ касае способността му да:

- изпълнява задълженията си навременно;
- реализира добра събираемост на вземанията;
- генерира приходи;
- финансира приоритетно ключови инвестиционни проекти;
- да инвестира в рентабилни инвестиции.

Политиката относно управление на финансовия риск на ВСУ отчита влиянието на ключови фактори като:

- междуфирмените вземания и задължения;
- събираемост на вземанията;
- ценова политика;
- търговска политика;
- данъчна политика и ползването на данъчни облекчения;
- плащане на санкции;
- технологичната обезпеченост на университета;
- пазари за реализация на предлаганите услуги;
- конкурентоспособността на университета;
- взаимоотношения с финансово-кредитни институции;
- развитие на международните отношения.

Политиката относно управление на финансовия риск на ВСУ включва следните принципи:

- стриктно спазване на действащото законодателство;
- мониторинг на ключови финансови показатели;
- обезпечаване на мениджмънта с финансово - счетоводна информация за вземане на решения;
- своевременно осигуряване на необходимите финансови ресурси за развитие на университета при възможно най-изгодни условия;
- ефективно инвестиране на разполагаемите ресурси (собствени и привлечени);
- управление на капитала и активите на университета (включително и привлечените капитали);
- финансово обезпечаване на съхранението и просперитета на университета.

2.6.1 Валутен риск

Валутният риск обобщава възможните негативни импликации върху възвращаемостта на инвестициите в страната, вследствие на промени във валутния курс. Като гарант за макроикономическата стабилност, България ще запази паричния съвет при съществуващото равнище на фиксиран валутен курс от 1.95583 лева за 1 евро до присъединяването на страната към еврозоната.

Поскъпването на долара влияе пряко върху стойността на номиналния внос и износ, като от гледна точка на българската икономика оскъпява вноса в долари. Положителните ефекти за икономиката на България от обезценяването на еврото спрямо долара са по-значими от негативните. В търговията си с трети страни България се разплаща най-често в долари, делът на които е значително по-висок от средния за еврозоната, а делът на доларовите разплащания при вноса е по-голям от този при износа. Поскъпването на долара спрямо еврото ще доведе до влошаване на условията на търговия за България с държави извън ЕС при запазване на цените на суровините на същото ниво. Негативният ефект от поскъпването на долара върху условията на търговия обаче се компенсира частично от реакцията на доларовите цени на суровините спрямо динамиката на курса на долара, която е низходяща. България е нетен вносител на първични стоки, каквито са металите и храните, и че делът на разплащанията в долари във вноса е по-висок от този в износа, БНБ очаква поскъпването на долара спрямо еврото да влоши за България условията на търговия за тази група стоки.

От друга страна, в зависимост от степента, в която по веригата на предлагането по-високите вносни цени се пренасят в страната, може да се очаква повишаване на крайните цени и/или понижаване на печалбите на фирмите.

ВСУ осъществява своята дейност основно на вътрешния пазар. Поради това е изложен на нисък валутен риск, тъй като почти всички операции и сделки са деноминирани в български лева и евро. Известна степен на валутен риск съществува единствено по сключения договор за прехвърляне на вземания в щатски долари, но без това да застрашава дейността на университета.

2.6.2 Ценови риск

Ценовият риск се определя в две направления: по отношение на пазарната конюнктура и по отношение на вътрешнофирмените разходи. Продажната цена трябва да бъде съобразена и с двата фактора, като се цели тя да покрива разходите на университета и да носи определено ниво на печалба. Същевременно с това, цената следва и да не се отдалечава значително от дефинираната на пазара, тъй като това ще рефлектира върху търсенето на услугите в най-общ смисъл.

На база посоченото по-горе, пазарната конюнктура, както и нивото на вътрешнофирмените ни разходи и нивото на печалбата ни, към момента на изготвяне на настоящия доклад, оценяме ценовия риск като нисък.

2.6.3 Кредитен риск

При осъществяване на своята дейност ВСУ не използва заемни средства и не е изложен на кредитен риск.

2.6.4 Ликвиден риск

Ликвиден риск възниква при положение, че ВСУ не изпълни насрещните си задължения, когато те станат изискуеми. Ръководството прилага подход, който да осигури необходимия ликвиден ресурс, за да се посрещнат настъпилите задължения при нормални или стресови условия, без да се реализират неприемливи загуби или да се увреди репутацията на университета.

На база анализа на задълженията на ВСУ, както и съотношението между собствения и привлечен капитал към момента на изготвяне на настоящия доклад няма ликвиден риск.

2.6.5 Риск, свързан с паричния поток

Рискът, свързан с паричния поток разглежда преди всичко проблемите с наличните парични средства в университета. Тук главна роля играе договорната политика на ВСУ, която следва да защитава фирмените финанси, като гарантира регулярни входящи потоци от страна на клиенти, както и навременни плащания на задълженията. Целта на университета е винаги да се намира в положителната стойност на ликвидността, т.е. да може да посреща текущите си задължения.

На база посоченото по-горе и анализа на входящите и изходящите ни парични потоци към момента на изготвяне на настоящия доклад няма риск, свързан с паричния поток.

2.6.6 Други рискове, свързани с влиянието на основните макроикономически фактори:

Рискът, асоцииран със степента на стабилност и перспективите за растеж на националната икономика, влияе съществено при формиране на нагласите и поведението на инвеститорите.

Откакто първите случаи на COVID-19 коронавирус бяха обявени в Ухан, Китай, през декември 2019г., редица държави по света взеха мерки с цел ограничаване разпространението на вируса, включително чрез налагането на забрани за пътуване, поставяне на граждани под карантина и изолиране на заразените. На 30.01.2020 г., Световната здравна организация обяви разпространението му за международна заплаха за общественото здраве. Тепърва ще стават ясни последиците от разпространението на вируса върху световната икономика и търговия, но компаниите, включително и в България, вече започват да търпят загуби и оперативни смущения, включително поради принудително затваряне на обекти, пристанища, смущения във веригите на доставките и дистрибуционните канали, недостиг на персонал, както и намалено търсене на някои стоки и услуги.

С оглед на икономическите последици от епидемията „корона вирус“, експертите напоследък (към момента на изготвяне на настоящия доклад), все по-често говорят за бързо разпространяващия си коронавирус като за „черния лебед“ на икономиката. С това понятие се обозначават рядко срещани и изненадващи събития, които обаче имат способността да нанасят опустошителни последици на финансовия свят и реалната икономика: затварят се производства, отменят се изложения, анулират се полети, а от това, че милиони хора са поставени под карантина, световната икономика понася сериозни загуби.

На база посоченото по-горе, към момента на изготвяне на настоящия доклад, оценяваме другите рискове, свързани с влиянието на основни макроикономически фактори като: високи рискове.

2.7 Важни събития, настъпили след датата, към която е съставен годишния финансов отчет

След датата на годишния финансов отчет до датата на неговото одобряване настъпиха следните съществени некоригиращи събития:

В следствие на обявеното извънредно положение във връзка с COVID – 19 на 13.03.2020 г., университетът бе изцяло подготвен и стартира онлайн учебен процес в 335 курса от различни специалности и дисциплини в 813 виртуални аудитории. Благодарение на създадената отлична организация още на 20.03.2020 г. всички преподаватели започнаха да провеждат базираните онлайн учебни занятия. Курсовете дават на студентите нужните им материали за самостоятелна подготовка и контрол на знанията, а занятията във виртуалните учебни зали им позволяват синхронна видео комуникация с преподавателите в пълния обем на хорариума на учебните дисциплини.

Всички дейности, в това число кандидатстудентска кампания, учебен процес, научна работа, административно обслужване, управление на процесите и контролът на качеството, връзката със социалните партньори, се провеждат изцяло онлайн.

Студентите, преподавателите и администрацията имат изградени институционални профили в домейна на Университета @vfu.bg и могат да комуникират свободно чрез редица интегрирани приложения за синхронна и асинхронна комуникация. Използваната от ВСУ „Черноризец Храбър“ „облачна“ технология е от най-висок клас, същата каквато се използва и в такива световнопризнати, елитни университети като Stanford, Cambridge, University of Carolina и др.

Още от първия ден на извънредното положение за въпроси бяха открити горещи телефонни линии, а в сайта на университета и Хелпдеск, чрез които студенти, преподаватели и кандидат-студенти споделят своите проблеми и задават своите питання. Изцяло онлайн е организирана и предстоящата кандидатстудентска кампания, към която проявяват интерес абитуриенти от цялата страна, в това число и ученици, които доскоро са имали намерение да кандидатстват в чужбина, но са променили решението си и е много вероятно те да продължат своето образование в нашия университет.

На територията на университета се спазват мерките в План-програмата за превенция на риска за здравето и безопасността във връзка с нов биологичен агент, причиняващ заболяване COVID – 19.

Ежеседмично се провежда онлайн Академичен борд, на който се осъществява контрол върху дейността на всички академични и административни звена относно учебен процес, кандидатстудентски прием, изпълнение на приходите и разходите в бюджета на университета и основните му структурни звена.

На база описаните организационни дейности считаме, че не се отчитат неблагоприятни последици в приходите и опасения във връзка с ликвидността на ВСУ по отношение на събитията, свързани с COVID - 19.

След датата на годишния финансов отчет до датата на неговото одобряване за публикуване не са настъпили други събития, които сме класифицирали като коригиращи.

2.8 Политика по опазване на околната среда

ВСУ „Черноризец Храбър“ полага усилия за постигане на непрекъснато подобрене на екологичните показатели и резултатността си спрямо околната среда при осъществяване на дейността си, в предлагането на стоки и услуги.

Основните принципи и приоритети на политиката по опазване на околната среда са:

- оценка влиянието върху околната среда на осъществяваните от университета дейности, предлаганите стоки и услуги;
- съответствие с нормативните изисквания по опазване на околната среда, имащи отношение към дейностите и процесите на университета и техните аспекти;
- спазване на всички нормативни актове и вътрешни разпоредби за опазване на околната среда;
- следене на ключовите характеристики на процесите и дейностите, имащи значимо въздействие върху околната среда и вземане на предпазни мерки срещу потенциално замърсяване на околната среда;
- икономия на енергия, материали и хартия във всички дейности;
- ефективно управление на генерираните отпадъци, намаляването и рециклирането им;
- ангажираността и съпричастността на работещите в университета по отношение на политика за опазване на околната среда;
- обучение и засилване на персоналната отговорност на работещите към опазване на околната среда;
- популяризация на концепцията за „зелена околна среда“ сред персонала, клиентите и доставчиците на университета.

2.9 Научно - изследователска и развойна дейност

Научноизследователската дейност се провежда в съответствие с научната политика на ВСУ и потребностите на обществената практика. Финансирането ѝ се осъществява въз основа на конкретизиран от Академичния съвет план за всяка учебна година.

Научноизследователската дейност във ВСУ „Черноризец Храбър“ се основава на действащите в Република България разпоредби на Закон за висшето образование, Закон за насърчване на научните изследвания, Закон за развитие на академичния състав и Правилника за приложението му, решенията на Настоятелството на ВСУ, Правилника за устройството и дейността на ВСУ и вътрешноуниверситетските нормативни актове (Наредба № 2 за управлението и организацията на научноизследователската дейност, Наредба № 3 за академичния състав, Наредба № 12 за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ и научна степен „доктор на науките“).

Научноизследователска дейност във ВСУ „Черноризец Храбър“ се осъществява в следните направления:

- Развитие на изследователска и проектна дейност по приоритетни научни направления. Това дава възможност за концентриране на научния потенциал в съответните области и интегриране на усилията на различните професионални направления, насочени към развитие на интердисциплинарни изследвания;
- Практическо използване на Концептуалния модел за трансформация на НИД в университета - идентифициране на научен проблем; формиране на научен екип от учени, докторанти, студенти; разработване на конвертируем и продаваем научен проект/продукт; реализиране на резултатите като научен продукт и като компонент на образователния процес;
- Пазарна ориентация на научноизследователската и консултантска дейност в университета. Изготвена и приета от академичното ръководство е процедура за договаряне на изследвания по поръчка на потребители. Това осигурява нормативна, правна и административна рамка за регулиране на научно-приложните разработки, консултантски и експертни услуги и за практическо прилагане на новата визия за НИД във ВСУ.

3. Управление и перспективи за развитие

Мисията на ВСУ „Черноризец Храбър“ е заявената пред обществото и младите хора отговорност на учредителите и академичния състав университетът да бъде:

- Европейски модел на частното висше образование.
- Изследователски и високотехнологичен тип университет.
- Гъвкав, иновативен и адаптивен към динамиката на пазара на труда и потребностите на обществото.
- Ориентиран към студентите, тяхната професионална пригодност и личностна реализация.
- С висококвалифициран и международно конвертируем собствен академичен състав.
- Отговорен за перманентната реализация на философията „тотално качество“.
- Инициатор и активен субект на институционални, социални и бизнес партньорства за развитие на човешките ресурси, за повишаване на техния образователен и професионален капацитет.

Управлението на ВСУ „Черноризец Храбър“ е съобразено със:

- Законите на Република България, уреждащи висшето образование, науката и други, свързани с тях дейности;
- Критериите за институционална акредитация на висшите училища, утвърдени със заповед на Председателя на НАОА;
- Тенденциите и стандартите на Европейското образователно и научно пространство;
- Мисията на ВСУ и спецификата му на частно висше училище.

Целеви задачи на управлението:

Цел: Варненският свободен университет да се утвърди като лидер в разработването и реализацията на нов модел на дейността си, който да стимулира иновациите и предприемачеството като фактор за успешната адаптация към промените на средата и конкурентоспособност на международния образователен пазар. Университетът да продължи утвърждаването си като предпочитана образователна дестинация с акцент върху качествено и практически ориентирано образование и успешната реализация на завършилите. Да утвърждава интегриран подход за генериране на приложими и финансово рентабилни резултати от образователната, научната, художественотворческа дейности и услуги за студентите.

Приоритети на приетата от Настоятелството на ВСУ „Стратегия за развитие през периода 2018 г. - 2022 г.“ :

- Промяна на образователния модел за изграждане на съвременни компетенции;
- Решително повишаване на дела и качеството на научните изследвания;
- Приобщаване към Европейското изследователско пространство, работа в мрежи и клъстери;
- Консолидиране на академичния потенциал и изграждане на капацитет за реализация на новия образователен модел и създаване на иновационна екосистема;
- Създаване на високотехнологична среда, базирана на световните научни достижения в съответната предметна област и приложение на съвременните ИКТ и дигитални технологии.
- Създаване на благоприятна среда за публично-частно партньорство и сътрудничество между образователната, научната и стопанска дейности;
- Фокусиране върху създаването и стимулирането на пазари.
- Управление базирано на баланса между пазар - продукт – капацитет - икономически и социален резултат;
- Гарантиране на устойчивост на системата чрез създаване на адекватен, международно конвертируем академичен капацитет, целенасочено осигуряване на необходимите ресурси и управлението им на проектен принцип.

Стратегията обхваща насоки за работа по следните основни направления в дейността на Варненски свободен университет:

- Академична дейност - постигане на диференциация на академичния продукт на ВСУ от неговите конкуренти на база високо качество, практическа приложимост на обучението, иновативност, интернационализация, успешна реализация на обучаващите се;
- Научноизследователска и развойна дейност - изграждане на ВСУ като университет от научноизследователски тип, генериращ научни резултати с положителен финансов ефект за институцията в резултат на практическото им приложение в местната, националната и международната икономика. ВСУ да се утвърди като привлекателна екосистема за научни изследвания и като институция изграждаща изследователи, конкурентоспособни на регионално и европейско ниво;
- Управление и съпътстваща стопанска дейност - устойчиво и ефективно управление на ВСУ, базирано на последователна управленска информация, дефинирани управленски процеси и следващо принципите за финансова рентабилност, което направлява институцията към постигането на мисията и стратегическите ѝ цели;
- Инвестиционна дейност - развиване на добре аргументирана инвестиционна дейност с обоснован положителен финансов ефект за ВСУ, която подпомага постигането на стратегическите цели на институцията;
- Социално-обществена дейност - ВСУ да засили позициите си на отговорен и активен социален партньор, работещ в полза на обществото, превръщайки се в център на знанието на регионално, на национално и международно ниво.

Визия:

- ВСУ ще следва мисията си за по-нататъшно утвърждаване в национален и международен план като институция, съответстваща на обществените потребности и предизвикателствата на Industry 4.0 и Big Data („skills revolution“);
- Ще реализира образователен модел, ориентиран към знания, умения и компетентности, осигуряващи пълноценната реализация на студентите в професионален и личностен план;
- В контекста на рисковете и шансовете за устойчиво развитие на професионалните направления ще оптимизира академичния си профил, ще диференцира конкурентните си предимства и ще се позиционира в области, отговарящи на капацитета и наличието на критична маса от собствени преподаватели;
- Ще работи активно за интеграцията си в националната и регионална образователна, научна и иновационна екосистема и създаване на ефективни партньорства за научни изследвания и художественотворческа дейност;
- Ще реализира устойчиво и ефективно управление, базирано на баланса между пазар - продукт – капацитет - икономически и социален резултат. Акцент на управлението ще бъде проектният подход, основан на ясно дефинирани процеси, персонализирани отговорности и индикатори за измерване на резултатите.

Съставител:

(Румяна Константинова Жекова)

Ръководител:

(доц.д-р Красимир Александров Недялков)

21.05.2020 г.
гр.Варна